

רע"פ 262/20 - ש.י שפץ וקנין קבלני בנין בע"מ, שמעון וקנין נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 262/20

לפני:

כבוד השופט ג' קרא

המבקשים:

1. ש.י שפץ וקנין קבלני בנין בע"מ
2. שמעון וקנין

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו בית המשפט המחוזי
בבאר שבע בתיק עתפ"ב 31987-09-19 מיום
12.12.2019 שניתן על ידי כב' השופט א' אינפלד

בשם המבקשים:
בשם המשיבה:

עו"ד שרון פטל; עו"ד טליה בלזר
עו"ד דוד פרוינד

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' אינפלד) בעתפ"ב 31987-09-19 מיום 12.12.2019, בגדרו נדחה ערעור המבקשים על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט ע' כפכפי) לדחות את בקשת המבקשים להאריך את מועד ביצוע צווי הריסה והתאמה (להלן: הצווים) שניתנו במסגרת גזר הדין בתו"ח 23224-12-13 מיום 24.4.2017.

רקע והליכים קודמים

1. בפתח הדברים, וכפי שבית המשפט המחוזי ציין בפסק דינו, הרקע לבקשה סבוך ומורכב ומפורט כאמור בפסק דינו של בית משפט זה בע"מ 6738/13 מדינת ישראל נ' ש.י שפץ וקנין קבלני בנין בע"מ (2.12.2014) (להלן: עמוד 1

פסק הדין המנהלי) וכך גם בהחלטתו של בית משפט השלום מיום 11.8.2019 במסגרתה כאמור נדחתה בקשת המבקשים להאריך את מועד ביצוע הצווים. על כן, הרקע לבקשה שבפניי יתואר בתמצית.

2. המבקשת 1 (להלן: שפץאו המבקשת) בנתה פרויקט מגורים בקריית מלאכי כאשר על פי התכנית, מתוכננים היו להיבנות במסגרת הפרויקט שני בניינים בני עשר קומות. בהמשך, ניתן היתר בניה לבניית בניין שלישי (להלן: בניין מס' 3 או הבניין) בן שש קומות וחצי, אך לימים נקבע כי ההיתר ניתן שלא כדין. בניין מס' 3 נבנה לגובה עשר קומות, מתוכן שש וחצי קומות על בסיס ההיתר הפגום ואילו יתר הקומות (להלן: הקומות העליונות) נבנו בלא כל היתר, וכיום הן אטומות. מלבד בנייתו של הבניין, המבקשת ביצעה עבודות בניה נוספות בניגוד לדין, ובהן בניית חנייה מעל פני הקרקע, בניית חדר שנאים על שטח ציבורי פתוח ובניית גדר ללא היתר.

בהליך שהתקיים בפני ועדת העררים לתכנון ובניה, קבעה הועדה כי ההיתר הפגום שניתן לבניין מס' 3 בטל מעיקרו. בעתירה מנהלית שהוגשה כנגד החלטה זו פסק בית המשפט המחוזי (עת"מ 42449-01-12(26.8.2013)) כי יש לקבוע בטלות יחסית ביחס לבניין מס' 3 כך שיתרו מגורי הדיירים בדירות שאוכלסו בקומות התחתונות, וקבע כי יש להחזיר את הדיון בקומות העליונות לוועדה המחוזית. המשיבה ערערה על פסק הדין לבית המשפט העליון אשר קיבל את הערעור באופן חלקי כך שקבע כי בטלותו היחסית של היתר הבנייה תעמוד בעינה, אך הועדה המחוזית לא תדון בהכשרתן בדיעבד של הקומות העליונות.

בנוסף להליך המנהלי, התנהל הליך פלילי בגדרו ביום 24.4.2017, לאחר הליך גישור ממושך, נגזר דינם של המבקשים אשר הורשעו על פי הודאתם בביצוע עבירות בניגוד לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 ובהן, אי קיום צו הפסקה מנהלי ושיפוטי ועבירות של מסירת מידע כוזב או מטעה. בהתאם להסכמות הצדדים, נגזרו על המבקשים קנסות גבוהים ועל המבקש 2 הוטל מאסר מותנה, ולצדם, ניתנו צווי הריסה וצווי התאמה במסגרתם נדרשו המבקשים, בין היתר, להתאים את בניין מס' 3 להיתר הקיים, דהיינו להרוס את הקומות העליונות במבנה. מועד כניסת הצווים לתוקף נדחה בעשרים וארבעה חודשים ממתן גזר הדין, קרי עד ליום 25.4.2019.

ביום 3.4.2019 הגישו המבקשים בקשה להאריך בשנתיים את מועד ביצוע הצווים. בקשה זו נדחתה ביום 11.8.2019 בהחלטתו של בית משפט השלום אשר קבע כי אין כל בסיס לבקשת ההארכה משלא קיים הליך תכנוני ממשי להכשרת הקומות העליונות, וכי הבקשה מהווה "ניסיון לשים 'רגל בדלת' לצורך פתח צר לארכות חוזרות ונשנות שיתבקשו בעתיד. אין לתת יד להתנהלות מעין זו ומקום בו אין תכנית חלה שמכוחה ניתן לאשר את העבירות הקיימות, אין כל מקום לארכה". המבקשים ערערו על החלטה זו לבית המשפט המחוזי. בפסק דינו מיום 12.12.2019, עמד בית המשפט המחוזי בהרחבה על חוסר תום הלב בו נהגו המבקשים שהתבטא בין השאר באי קיום הצווים שניתנו בגזר הדין, כמו גם בהגשת הבקשה לדחיית תוקף הצווים כשלושה שבועות לפני שאלו נכנסו לתוקף ומבלי שהמבקשים נקטו בפעולות לקראת ההריסה. מכל מקום קבע, כי החלטתו של בית משפט השלום לדחות את הבקשה לגופה, בדין ניתנה. עם זאת, ובתגובה לבקשת הדיירים בבניין מס' 3, סבר בית המשפט כי משלא ניתנה לדיירים זכות טיעון בשלב מתן הצווים, יש ליתן להם זכות טיעון ביחס לאופן ביצוע צו ההריסה, ולהתכנות הכשרת הקומות הנוספות וקבע כי ערעור המבקשים נדחה אך בקשת הדיירים מתקבלת באופן חלקי כך שתוקף הצווים יושעה מחדש למשך שישה חודשים מיום מתן פסק הדין.

המבקשים לא השלימו עם תוצאות פסק הדין ומכאן הבקשה שלפניי.

טענות המבקשים

3. המבקשים סבורים כי בהחלטת בית משפט השלום נפלו שגיאות מהותיות שיש בהן כדי להצדיק את התערבותו של בית משפט זה. לשיטתם, בית משפט השלום שגה בין היתר משקבע כי דחיית מועד ביצוע הצווים נועדה לצורך התארגנות לביצוע הצווים בלבד, כאשר מטרת קביעת המועד הנדחה היתה לשם הכשרת חריגות הבנייה; כי שגה משראה בקביעותו של בית משפט זה בהליך המנהלי לפיהן תתאפשר הכשרת חריגות הבניה על ידי צדדים שלישיים – אמרות אגב נעדרות כל תוקף מחייב ושגה בית המשפט המחוזי משלא מצא להתערב וקבע כי על פי פסק הדין המנהלי אין להכשיר את הקומות העליונות כלל; וכי שגה משקבע שלא מתקיים במקרה דנן אופק תכנוני, בעוד המבקשים פעלו במלוא המרץ להכשרת הבינוי והעיכובים בהכשרתו רובצים לפתחה של הועדה המחוזית.

טענות המשיבה

4. המשיבה מבקשת לדחות את הבקשה מן הטעם שזו ממוקדת בעניינם הפרטי של המבקשים ולא עומדת בעילות להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי". לגופם של דברים, המשיבה סומכת ידיה על האופן בו פרשו הערכאות קמא את פסק הדין המנהלי כך שלא תתאפשר הכשרתן בדיעבד של הקומות העליונות ודוחה את טענת המבקשים כי מטרת דחיית כניסת הצווים לתוקף היתה הכשרת הבנייה. המשיבה טוענת כי אין כל תכנית ממשית להכשרת הקומות העליונות כך שאין באופק התכנוני לו טוענים המבקשים כדי להצדיק את עיכוב ביצוע הצווים ומדגישה את מגמת הפסיקה לצמצם במתן הארכות לביצוע צווי הריסה לעברייני בניה. עוד נטען, כי אין ממש בטענות המבקשים בדבר עיכובים מצד הועדה המחוזית, ומכל מקום, אי קידום התכנון בקצב הרצוי אינו מצדיק את עיכוב ביצוע הצווים.

דיון והכרעה

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה ובתגובת המשיבה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 8205/19 גיזלר נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב-יפו(16.1.2020)). בקשה זו נוגעת לעניינם הפרטי של המבקשים ולא מצאתי כי אמות המידה האמורות מתקיימות, ואף המבקשים לא טענו לכך.

6. בענייננו, טענות המבקשים הועלו בפני הערכאות קמא אשר מצאו לדחותן ומקובלות עליי קביעותיהן. יתרה מכך, אף שבית המשפט המחוזי סבר כי בית משפט השלום צדק בהחלטתו שאין מקום למתן ארכה לביצוע הצווים, החליט בית המשפט המחוזי להשעות את ביצוע הצווים, שנכנסו לתוקף כבר במעמד מתן פסק הדין, למשך שישה חודשים נוספים, דחייה ממנה נהנו המבקשים. כך גם טענות המבקשים ביחס לקיומו של "אופק תכנוני" מופנות כנגד ממצאי עובדה של הערכאה הדיונית בהם ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב, מקל וחומר ב"גלגול שלישי". נראה אפוא, כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור, אשר אין להיעתר לו (רע"פ 7547/18 דולה נ' מדינת ישראל הועדה המקומית לתכנון ולבניה (20.11.2018)).

אף לגופם של דברים אין לקבל את טענות המבקשים. בפסק הדין המנהלי נאמר באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי הועדה המחוזית לא תדון בהכשרתן של הקומות העליונות בבניין, וניסיונם של המבקשים לפרש את הדברים באופן שונה נדחה, ובדין כך. מכל מקום, משלא שוכנעתי כי קיים "אופק תכנוני", מתייתרות יתר טענות המבקשים.

סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ז' בניסן התש"ף (01.04.2020).

ש ו פ ט
